

12.8.2025

KESKELLÄ VIHTIÄ KUKOISTAA RUOTSINKIELINEN KOULUPOLKU – PIENI MUTTA VAHVA YHTEISÖ

Kirjoittaja: Fredrik Bergstén, Vichtis föräldrar rf:n puheenjohtaja

Vihdin kunnassa toimii monille yllättäen täysi ruotsinkielinen koulupolku. Päiväkoti Daghemmet Aleksandra ja alakoulu Vichtis svenska skola tarjoavat varhaiskasvatusta ja perusopetusta ruotsiksi. Nämä palvelut ovat kuin piilotettu helmi: moni vihtiläinen ei ole niistä edes kuullut. Silti niiden merkitys on suuri – erityisesti niissä mukana oleville perheille.

Ainutlaatuinen yhteisöllisyys ja turvallisuus

Pienen kieliryhmän etuna on tiivis yhteishenki. Koulu ja päiväkoti muodostavat lämminhenkisen yhteisön, jossa kaikki tuntevat toisensa ja toistensa lapset, kuten eräs paikallinen vaikuttaja kuvailee. Kun oppilaita on vähän (alakoulussa vain noin 50), henkilökunta tuntee jokaisen lapsen hyvin, ja jokainen saa yksilöllistä huomiota. Vanhemmat, opettajat ja lapset toimivat kuin suurena perheenä – tämä näkyy esimerkiksi aktiivisessa Vichtis föräldrar rf -vanhempainyhdistyksessä, joka järjestää tapahtumia ja tukee koulun arkea. Tuloksena on turvallinen ilmapiiri, jossa lapset uskaltavat olla omia itsejään ja jokainen tulee kohdatuksi aidosti.

Kaksikielisyyden luonteva arki

Vihti on pääosin suomenkielinen kunta, mutta ruotsinkielisessä päiväkodissa ja koulussa toimitaan täysin ruotsiksi. Arki on silti luontevasti kaksikielistä: ruotsinkieliset lapset leikkivät välitunneilla suomenkielisten kavereiden kanssa, ja kodeissakin puhutaan usein molempia kieliä rinta rinnan. Monen vanhemman mielestä tämä on ihanteellista. ”On etu asua suomenkielisessä ympäristössä. Lapset oppivat molempia kieliä rinnakkain”, toteaa eräs ruotsinkielisessä koulussa lapsensa kouluttanut isä. Pienestä asti lapset siis kasvavat suomenruotsalaisen kulttuurin keskellä menettämättä yhteyttä suomenkieliseen ympäristöönsä. Tämä todellinen kielikylypy antaa heille vahvat eväät tulevaisuuteen.

Yhteistyöllä näkyvyyttä ja voimaa

Vihti on yksi Suomen 15:sta ”kielisaarekkeesta”, eli kunnasta, jossa ruotsinkielinen opetus toimii suomenkielisessä ympäristössä. Vihdin ruotsinkielinen kouluverkosto tekee yhteistyötä muiden kielisaareke-kuntien koulujen kanssa ja on mukana esimerkiksi Svenska nu -

verkoston hankkeissa. Syksyllä 2023 Vihti isännöi valtakunnallista tilaisuutta, jossa esiteltiin uutta kaksikielistä koulukeskusta ja jaettiin kokemuksia kielirajat ylittävästä oppimisesta. Oppilaat ovat osallistuneet myös yhteisiin projekteihin sisarkoulujen kanssa – esimerkiksi etäystävyysskoulujen piirissä on kirjoitettu tarinoita ja toteutettu kulttuurivaihtoa yli kuntarajojen. Yhteistyö lisää pienen koulun elinvoimaa ja tuo sille kaivattua näkyvyyttä.

Pilotettu helmi astuu esiin

Viime vuosina Vihdin ruotsinkielinen koulupolku on saanut uusia puitteita ja huomiota. Alkuvuodesta 2024 Daghemmet Aleksandra ja Vichtis svenska skola muuttivat uutuuttaan hohtavaan Etelä-Nummelan koulukeskukseen yhdessä suomenkielisten yksiköiden kanssa. Nyt ruotsinkieliset lapset nauttivat moderneista tiloista ja ovat entistä näkyvämpi osa kouluarkea – kuitenkin oman pienen yhteisönsä erityispiirteitä kadottamatta. Yhä useampi on alkanut ymmärtää, millainen aarre Vihtiin on vuosikymmenten aikana rakentunut. ”Meidän on pidettävä huolta, että olemme mukana pöydissä, joissa päätöksiä tehdään”, muistuttaa eräs paikallinen päättäjän ja korostaa, ettei pienen kieliryhmän ääni saa hukkuu. Tällä hetkellä vihtiläisillä on kuitenkin syytä hymyyn: kaksikielisyyden keidas heidän kotikunnassaan elää ja voi hyvin, tarjoten lapsille ainutlaatuisen turvallisen ja rikastuttavan oppimisympäristön.

Mitt i Vichtis blomstrar en svenskspråkig skolstig – en liten men stark gemenskap

I Vichtis kommun finns – till mångas förvåning – en komplett svenskspråkig skolstig. Daghemmet Aleksandra och lågstadiet Vichtis svenska skola erbjuder småbarnspedagogik och grundläggande undervisning på svenska. Dessa tjänster är som en dold pärla: många Vichtisbor har aldrig ens hört talas om dem. Ändå är deras betydelse stor – särskilt för de familjer som är en del av verksamheten.

Unik gemenskap och trygghet

En fördel med en liten språkgrupp är den starka sammanhållningen. Skolan och daghemmet bildar en varm och välkomnande gemenskap där alla känner varandra och varandras barn, som en lokal aktör beskriver det. När elevantalet är litet (under 50 elever i lågstadiet) känner personalen varje barn väl, och alla får individuell uppmärksamhet. Föräldrar, lärare och barn fungerar som en stor familj – detta märks till exempel i den aktiva föräldraföreningen Vichtis föräldrar

rf, som ordnar evenemang och stödjer skolans vardag. Resultatet är en trygg atmosfär där barnen vågar vara sig själva och där varje individ blir genuint bemött.

En naturligt tvåspråkig vardag

Vichtis är huvudsakligen en finskspråkig kommun, men i det svenskspråkiga daghemmet och skolan används enbart svenska. Vardagen är ändå naturligt tvåspråkig: de svenskspråkiga barnen leker med finskspråkiga vänner på rasterna, och hemma talas ofta båda språken sida vid sida. Många föräldrar ser detta som idealiskt. "Det är en fördel att bo i en finskspråkig miljö. Barnen lär sig båda språken parallellt", säger en pappa som har sitt barn i den svenskspråkiga skolan. Redan från tidig ålder växer barnen upp i en finlandssvensk kultur utan att förlora kontakten med sin finskspråkiga omgivning. Detta verkliga språkbud ger dem starka verktyg för framtiden.

Synlighet och styrka genom samarbete

Vichtis är en av Finlands 15 "språköar", det vill säga kommuner där svenskspråkig undervisning erbjuds i en finskspråkig miljö. Det svenskspråkiga skolnätverket i Vichtis samarbetar med skolor i andra språköskommuner och deltar till exempel i projekt inom nätverket Svenska nu. Hösten 2023 stod Vichtis värd för ett nationellt evenemang där ett nytt tvåspråkigt skolcentrum presenterades och erfarenheter av gränsöverskridande lärande delades. Eleverna har också deltagit i gemensamma projekt med systerskolor – till exempel har berättelser skrivits och kulturutbyten genomförts inom ramen för distansvänskolor. Samarbetet stärker den lilla skolans livskraft och ger den välbehövlig synlighet.

Den dolda pärlan träder fram

Under de senaste åren har den svenskspråkiga skolstigen i Vichtis fått nya ramar och ökad uppmärksamhet. I början av 2024 flyttade Daghemmet Aleksandra och Vichtis svenska skola in i det nybyggda skolcentret Etelä-Nummela tillsammans med finskspråkiga enheter. Nu får de svenskspråkiga barnen njuta av moderna lokaler och är en mer synlig del av skolvardagen – utan att förlora sin lilla gemenskaps unika karaktär. Allt fler har börjat inse vilken skatt som har vuxit fram i Vichtis under årtionden. "Vi måste se till att vi finns med vid de bord där besluten fattas", påminner en lokal beslutsfattare och betonar att den lilla språkgruppens röst inte får gå förlorad. Just nu har Vichtisborna ändå all anledning att le: tvåspråkighetens oas i deras hemkommun lever och mår bra, och erbjuder barnen en unik, trygg och berikande lärmiljö.